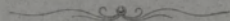

Kansikoita ja Kustikoita.

»Soisin Suomeni hyväksi,
Maani marjan kasvavaksi.»

III.

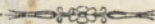
Freneckell & sons Bokhandel
HELSINGFORS.

Mansikoita ja Mustikoita.

„Soisin Suomi hyväksi,
Maani marjan kasvavaksi.“

III.

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa, 1861.

Städtische Bibliothek

in Berlin

Paino-luvan antanut: *L. Heimbürger.*

III

Verlag

1871

Ainehisto.

Kansanlauluja :

	Siv.
* Lauluin kaipaus (Iivanainen Nilsiässä.)	1.
Aikain muuttuvaisuudesta (Pentti Lyytinen Rautalammilla.)	3.
* Pojat tytöille (Savosta.)	5.
* Riika, piika parka (Savosta) ,	5.
* Rakkauden tuskissa valitus (Luultavasti Heinäveden luk- kari Wenell.)	6.

?

* Horation ode XVI. Lib. II. (Karjalassa suomennettu.) . . .	8.
--	----

A.

Kolme velimiestä (Jerem. Gotthelf.)	75.
---	-----

O. D.

Minne?	73.
------------------	-----

B. F. G.

Vapunpäivä (Auerbach.)	107.
----------------------------------	------

Santala.

Heinäkuun 5:s päivä (Runeberg.)	10.
Poikani syntyessä (Petöfi.)	15.
Maansa pettäjille (Petöfi.)	17.
Joudu, joudu, kultani!	35.
Muoin mullakin sydän sykki	36.

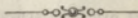
*) Näin merkityt runoelmat ovat kirj. seuran varoista.

Suonio.

Laulu auringolle (Arvidsonin ruotsinnos Ossianista.) . . .	31.
Kultain ja miekkain (Petöfi.)	33.
Lorelei (Heine.)	68.
Kun. Taavetin 1 psalmi	37.
" " 12 "	38.
" " 19 "	40.
" " 23 "	43.
" " 42 "	45.
" " 139 "	47.
Suomalainen maamme Ruotsalaiselle	49. —
Runoniekkan sydän	51. —
Sotamiesten laulu	52. —
Varotus	53. —
Varotus tytöille	54. —
Kaste ja kyynel	55. —
Laulu Anakreonin tapaan	56. —
Neidon rukous	57. —
Suurelle herralle	58. —
Neuvo	59. —
Elämän menot	61. —
Kova rangaistus	62. —
Yhteen kasvaneet koivut	64. —
Nuruuttaa surija	65.
Kultaa odottaessa	66.
Pohjolan valkeneminen	67. —

Tuokko.

Wilhelm Tellin kuolema (Uhland.)	19.
Syyslaulu (Runeberg.)	23.
Kanteleeni (Thomas Moore.)	24.
Iltasella (Thomas Moore.)	26.
Nuori runoilija (Thomas Moore.)	27.
Äl' unhota hautoja urhoin (Thomas Moore.)	28.
Kannel Taaraan linnassa (Thomas Moore.)	72.
Maan jako (Schiller.)	29.
Nuoren sotijan ero kodistaan	70.

Lauluin kaipaas.

Lauloi ennen laululaumat,
Sulomielin soittelivat
Äänellä helisevällä,
Kuminalla kultarinnan.
Lauloit puussa, lauloit maassa,
Lauloit luonnon laaksoloissa,
Lauloit päivistä pahoista,
Lauloit päivistä hyvistä.
Lauloi ennen laululinnut,
Kultarinnat kuikutteli
Suomen suurilla saloilla,
Kaunihilla kankahilla,
Lauloit vierillä vesillä,
Vetten päällä veisasivat
Kesän kaunihin ajalla,
Ajalla suven suloisen;
Soitot kaikui kankahille,
Laulut laaksoihin leveni;
Sit' oli korvin kaunis kuulla,
Ilo meidän mietiskellä. —
Ei nyt laula laululinnut,
Kultarinnat kuikuttele,
Josta laulu luonnon saisi,
Ilo soittohon sopisi.
Halla on pannut laulun luonnon,

Kylmä laulajat lumonna,
 Pakkanen pojes ajanut,
 Talvi jättänyt jälelle
 Varpuset valittamahan,
 Tijaiset tirisemähän,
 Harakat hatsattamahan.
 Mut on tuolla toisiakin
 Lintuja liriseviä,
 Soman laulun laativia,
 Uutta ääntä antavia
 Tuossa siistissä salissa,
 Hyvin sievässä häkissä
 Ilona asujamilla.
 Net linnut, lihavat linnut
 Eivät Suomea selitä; —
 Vieras kieli, vieras mieli!
 Ei se luonto laulussansa
 Suomen luontohon sopisi.
 Siis ne laulut laulajoitten
 Eivät kai'u kunnahille,
 Eivät laaksoihin levene.
 Jos kerran kesä tulisi,
 Saisi Suomiki sulonsa,
 Isänmaammekin ilonsa,
 Luonto loisi laulurinnat,
 Suomen mieli, Suomen kieli
 Soisi soittoja somia,
 Jotka kauvas kaikuisivat
 Oman Suomemme sulona
 Ilona imantehena!

Aikain muuttuvaisuudesta.

Ajat aina muutteleksen
 Sekä vuodet väisteleksen
 Niinkuin Salomo sanöpi.
 Koko luonnon valtakunta
 Ain' on muutosten alainen.
 Aika asettaa asiat,
 Aika laitkin laittelepi,
 Aika muuttavi monarkit,
 Valtakunnat vaihtelepi.
 Aika linnat liittelepi,
 Aika vallit vahvistapi,
 Myöskin muuttapi muruiksi.
 Aika kaupungit kutopi,
 Aika poroks polttelepi.
 Aika sytyttää sodatkin,
 Aika riidat ratkaisepi.
 Aika kansat kasvattapi,
 Aika mullaks muuttelepi.
 Aika kaikki kääntelepi,
 Kaikki paikat kallellensa,
 Mailmanki mahtinensa
 Muuttelepi mullinmallin.
 Aika muuttanut minunki,
 Tieni monenmutkaiseksi,
 Kun olen elänyt ennen,
 Vaeltanut vaivan kanssa
 Ylös ja alas mäkeä.

Aika antoi onnen mulle,
 Aika antoi aika käellä,
 Aika antoi arvon mulle,
 Aika arvoni alensi.

Kyllähän minäi kykenin
 Nuotallen nuorempanani,
 Vaan nyt vanhana vapisen,
 Voimatoinna voivottelen.
 Aika kummasti kulupi,
 Aikalaillansa ajelee,
 Aika viepi vuodet kaikki,
 Aika viikot vierettäpi.
 Aika arvon ansaitsepi,
 Aika kaikki kirjottapi,
 Aika Amenen sanopi.

Pojat tytöille.

Tytöt hyppi, helmet helkki,
 Nuorten miesten silmät välkki,
 Nuoret miehet laulamaan:
 Jos oisit maassa mansikkaisna,
 Maan povessa puolukkaisna,
 Söisin sun sydämehein.

Riika, piika parka,
 Meni aivan varhain
 Laumaans katsomaan.
 Käkilinnun kuuli,
 Vaikk' ol' raskas tuuli
 Oksall' kukkuvan,
 Kuudest' käki parkas,
 Siitä Riika arvas
 Naimavuotensa;
 Itkusuulla huusi:
 Pitkää vuotta kuusi
 Miestä odottaa!

Rakkauden tuskissa valitus.

Minne on rientänyt rinnastain rauha,
Sortunut sieluni raittius?
Alati povessain myrsky nyt pauhaa,
Mennyt on entinen vapaus.

Ennen ma käyskelin talosta taloon,
Miellytin tyttöjä ilossain;
Nyt mua murhe vaan työntävi saloon,
Löydä en sielläkään lepoain!

Ennen ma juttelin jalosti juuri,
Laskelin lauseita lystiksein;
Nyt olen ääneti aivan kuin muuri,
Kaino ja kehnokin mielessäin.

Ennen ma kantelen ääressä lauloin,
Sopivatpa soitollen sormeni;
Nyt ovat kynteni kiedotut pauloin,
Ei taho taipua ääneni.

Muutos on julmasti murtanut mielein,
Toimista tarkoista viettänyt;
En toki soisi kujertavan kielein,
Tyydyn vaikka taivas on pimennyt.

Nyt vasta viisaus virvottaa alkaa,
Luonnonki salaisuus selviävi;

Yksin en oo minn' astuukin jalka,
Tuttuja mulla on salossaki.

Taivahan piiri ja luonnonki luodut,
Eläimet, linnut, virvat ja puut,
Opiksi mulle ne kaikk' ovat suodut,
Vaikka en siksi heit' omistanut.

Lintuki laulavi rakkaudesta,
Luvaten ikuisen lempeyden;
Virtaki virkkavi kaipauksesta,
Lehdissä näen katoovaisuuden.

Sitten jos katselen piiriä taivaan,
Tähdet ne tuikkavat taukoomata,
Lupaavat lujasti jälestä vaivan
Iloa, onnea loppumata.

Miksikäs annan murheellen sijaa,
Toivossa aikani kuluvi vaan;
Onnipa mullakin kukoistaa pian,
Autuutta minäki maistella saan.

Taivossa yhtyvät ystävät jälleen,
Tavata tuttuni taivossa saan;
Tätäpä toivon ma taas ilotellen,
Rupean lauluja latelemaan.

Horation ode XVI. Lib. II.

(Karjalassa suomennettu.)

Hahtimies rauhaan haluaa, merellä
 Myrsky kun kohtaa sekä pilvi musta
 Pois valon viep', ei nävy tähdet varmat
 Laivaväellen.

Vaittelee rauhaa väki tuima Turkin,
 Vaittelee Greekan sotasankaritkin;
 Ystävät! Kalliimp' lepo, rauha on kuin
 Kulta ja korkuus;

Sillä ei rikkaus eli ruhtinasten
 Vahtikaan salpaa sydämestä vaivaa
 Eikä linnoihin tulemasta estä
 Lentoja murheen.

Eletään kelvoin vähäsellä, kun on
 Pöytä herkutoin, oma suola, leipä,
 Unta eik' estä paha pelko eikä
 Saastanen ahneus.

Miks' anoin paljoo lyhyt aika voiman
 Tuhlataan kauvas kotomailta kulkein?
 Maalta pois muuttain kuka muutti koskaan
 Mieltä ja luontoo.

Laivahan kiipee suru vaskettuunki,
 Ratsumiehen myös suru kiinni ottaa,
 Liukkahamp' peuraa sekä tuulta aikaan
 Myrskysen ilman.

Mieli kun tyytyy osahans unhottaa
 Huomenen huolet, kovat onnet ottaa
 Naurusuin vastaan. Alituista onnee
 Eip' ole kellään.

Kuoli pois varhain ulias Akilles,
 Vaipui vanhuuttans ijäkäs Tithonos,
 Mullen ehk' antaa mitä sulta kieltää
 Rientävä hetki.

Ammooyat karjat monet ympärilläs,
 Hirnuvat sulla kenokaulat orhit,
 Verkaset vaatteet etähältä tuodut
 Päälläsi kannat.

Luoma peltoisen vähän antoi mulle
 Ynnä myös pienen runotaidon, että
 Naapurien nauruks' ite irvihampaat
 Laulelen ilkeet.

Heinäkuun 5:s päivä.

(Runeberg.)

Nyt kesäpäivä loistavi,
 Niin outo ompi mieleni
 Täll' aamupuhtehella.
 Lähetkö poika lehtohon,
 Suvinen siellä ilma on
 Nyt meidän lainoskella:
 Tää päivä jublapäivä on.

Soturi sen kun lausuvi,
 Hän korjaa työnsä, nousevi
 Ja käden mulle antaa:
 Ja kylän kautta astumma,
 Ja niitun kukkapolkuja
 Sinisen lammin rantaan,
 Ku loisti kasteen helmissä.

Voi sitä maata, taivasta!
 Sanaa ei vanhus virkkana,
 Hän senkuin katsasteli.
 Välistä silmä kyynelti,
 Puristain viimein kättäni
 Hän hiljaa lausutteli:
 „Tään eestä voisko kuollaki?“

En vastannunna. Silmä vaan
 Sai syömestäni vastaamaan,

Hän toist' ei tahtonunna.
 Ja hetken aikaa ääneti
 Kun seutua, kuin ennenki,
 Hän oli katsellunna:
 Sanoiksi virkki viimeinki:

„Jaa, poika, tältä rannalta
 Palasen näet sä Suomea,
 Jok' isänmaa on sulla.
 Näin kaunihit kuin Virtaan veet,
 Saimaan on saaret, niemekkeet,
 On missä Wuoksi tulvaa,
 Imatran koski kohisee.

Ja saitko kauvas Pohjahan,
 Maan sielläi yhtä armahan
 Näkisit vaaroiltansa;
 Ja rannetta jos aukeaa
 Näit Pohjanlahden huuhtomaa,
 Ois Suomi sulossansa
 Ja sytyttäisi sinua.

Vaan arvaatkos sa mieltäni,
 Ja ymmärrätkö silmäni,
 Se miksi kyynelöipi?
 Ja tämä päivä, tiedätkö
 Tää sulon sulo miksikö
 Niin katkera mull' ompi.
 Tää viides Heinäkuuta on.

Koittaapi päivä, vierevi;
 Kuin moni jälkee jättävi
 Kun toista saat jo oottaa?

Heinäkuun viides päivä, ah!
 Jälett' ei mennyt, muistanpa
 Sen seitsentoista vuotta;
 Silloin sai Duncker surmansa.

Olj muinoin kansa Suomessa,
 On vieläkin: se onnensa
 Kaikk' oppi kantamahan.
 Ei säästele se henkeään;
 Jaloa, jyrkkää mieltähän
 Ei murra kuolokahan,
 Se kansa omi meidän tää!

Sinä sen näet nyt rauhassa,
 Sit' eivät sorra, haaskaha
 Ja syömes sille sykkii,
 Mie näin sen koiteltaessa,
 Sodan ja näljän tuskassa,
 Samana näin kuin nytkin.
 Mi mielein voinet aryata!

Ma näin sen verta vuotavan,
 Näin tappioita, voittoja,
 Vaan pettäjää en nähnyt.
 Kussa ei noussut päiväkään,
 Sotijan jäätynehenkään,
 Pakohon miel' ei tehnyt,
 Vaikka turvaa ei, ei toivookaan.

Mi malttamusta, miehuutta,
 Mi neroa, mi intoa,
 Mi mieltä miehen siksi,
 Mi uros-töitä tarvitsi,

Tää, jota kansa, miehetki
 Sanoisi sankariksi,
 Ja kuoltua kunnioittaisi.

Vaan kysy sotavanhusta,
 Ketään jos saanet kohdata
 Sit' joukkoo urhokasta:
 Tiesikö miestä kuitenkin,
 Jot' yli muita mainittiin,
 Ja varmahan hän vastaa:
 Jaa, Duncker häntä kutsuttiin.

Ja suvun suuren lahjatta,
 Sai tämä mökin lapsena
 Syvistä sydänmaista,
 Ja korotettiin kunniaan,
 Ja mainittihin ympär' maan
 Varminna vartioista,
 Ja unohdu ei Suomessa!

Ja tämän kunnialoistehen,
 Hän lemmellensä voitti sen,
 Syvimmän sydämensä.
 Valan hän vannoi maallensa,
 Sen kuin emonsa, kultansa
 Edestä kuollaksensa. —
 Tää lempi tuotti kuulunsa!

Hän kaatui; mutta kuitenkin,
 Oi onnellista, kenpä niin
 Saa kuolla kunnialla;
 Uhaksi unhon-järvenki,
 Sen aalloista hän nousevi

Vihannan luodon lailla —
Ja elää kuoltuansaki!

Nyt loista kukkasissa maa!
Sä kaikkialla aallosta
Vihanta nosta ranta!
Rusottaa anna vaarasi,
Veet anna vilkkuu virtasi,
Ja kohti taiyon kantta
Luo loistain Saimasilmäsi!

Niin jotta Muisto, mainiten
Tänään nimeä Dunckerin
Sinusta silloin voisi
Kehua: Kah noin kauniina
Lempensä saanut loisti maa,
Ken syyttymättä oisi?
Tään kullan eestä kuoli hän!

Poikani syntyessä.

(Petöfi.)

Saakaa tänne poikani,
Likistelläkseni soisin!
Katso! elonpuustani
Vesa nuori mulle nousi!

Sikiö sa sieluni!
Terve tuhannesti tullut!
Riemulauluiltani en
Parkujasi vielä kuullut.

Kasvojasi katselen,
Isänmieltä miellytellen.
Papittai sua kastan jo
Itse ilo-kyynelillän.

Tähteintutkijaksi sain
Tätä tähteä tarkastaksein,
Ko'in silmist' ennustain
Onneansa aavistaksein.

Toivon, riemun kukkapuu
On hän minun silmissäni;
Elköön panko halla vaan
Ennen aikaa kukkaistani!

Kuolo! ethän julma lie
 Kukkivata katkomahan!
 Ei minulle — muista se! —
 Maallein suon sen kasvamahan.

Niinkö poikain! — saatuas'
 Kerran mieheks' aivot koittaa
 Isän astuu jälkiä,
 Ell'et häntä jaksa voittaa!

Sitte kerran haudallain,
 Luottavasti lausutahan:
 Kuoltuaanki maallensa
 Henkens' elää poi'assahan!

Maansa pettäjille.

(Petöfi.)

Te pahkat maamme ruumiissa!
 En mainita voi teitä,
 Ett'en tulena korventaa
 Sois teidän sydämeitä!

En ole liekki polttava,
 Vaan laulut julmat mulla,
 Ne annan kirouksena
 Ma teidän päähän tulla.

Rikasko maamme ompe niin,
 Ett'ei se teistä huolis? . . .
 Sa köyhän köyhä kuitenkin, —
 Kun kurjuuteen ei kuolis!

Te rosvot! minkä vaivoin vaan
 Sai maamme kasvamaan:
 Neronne voiman, oppinne,
 Sen veitte toiseen maahan!

Jos nälkähänki nääntyköön
 Tää kallis isänmaanne,
 Se verta vaikka itkeköön,
 Te piätte riemujanne.

Ja jällehen jos saattekin,
 Niin köyhät palajatte,
 Ja maata, jota ryöstitte,
 Mierolla vaellatte.

Siis koska maataan hyljätä
 Olj teistä teko mielu;
 Niin luokoon hauta luunne pois,
 Ja taivas teidän sielut!

Wilhelm Tellin kuolema.

(Mukailema.)

Koht' Alpit vihoittavat,
 Kuin lum' on paennut,
 Ja vuoret verhon saavat,
 Kun jää on rauennut.
 Tää teille, Alpein kansa,
 On kaunis kuvaus,
 Kuin päässyt kahleistansa
 On maanne vapaus.

Kah tuolla Schächen-virtaa,
 Kuin juoksee vuoresta,
 Se kalliotki murtaa,
 Puut vääntää juuresta.
 Se tien, kuin kulki sieltä,
 Kuohuillaan hautasi
 Ja nuorukaisen tieltä
 Matkaavan tempasi.

Myös tielle rientää juuri
 Nyt toinen vuorilta;
 Ei häntä surma suuri,
 Ei kuolo kauhista,
 Kuin kotka pojan luokse
 Hän rientää vaipuvan;
 Vie kuololta sen, itse
 Sai vanhus kuoleman.

Kuin kuolleena luo rannan
 Hän juoksi virrasta,
 Niin ääni kaiken kansan,
 Niin kaikui surusta,
 Kuin siirtynyt ois sieltä
 Perustus kallion:
 „Nyt Tell on mennyt meiltä,
 Jo kuollut Telli on!“

Jos paimenena oisin
 Mä lumivuorilla,
 Tai jos ma souteleisin
 Noill' Urin virroilla,
 Niin murheissani luoksen
 Mä Tellin rientäisin
 Ja kyyneleeni juosten
 Noin virren veisaisin:

Nyt oot sä hengetönnä,
 Kuin muille turvan toit;
 Sä vielä harmaapäänä
 Työn urhon tehdä voit.
 Sä lapsen hengen säästit
 Omallas; — isänmaa,
 Jon kahleistansa päästit,
 Vapaana kukoistaa.

Se lempi, jonka valta
 Sun saatti surmahan,
 Se lyömähän sun kerta
 Sai maasi sortajan.
 Et huollut kuolemasta,
 Vaan valmis auttamaan

Sä olit nuoruudesta
Ain' asti kuolemaan.

Jos aika nuorukaisen,
Jon nyt sä pelastit,
Viel' ois sinulla, tai sen
Eloo nyt eläisit,
Niin sulta mainetöitä
Nyt toivois isänmaa;
Vaan työtä, jon nyt teit sä,
Ei löydy sulompaa.

Kuin kunniaa jo kyllä
Soi sullen korvihin,
Niin kuolon-huudon vielä
Sä kuulit heikonkin.
Ken kunniaa jo kantaa
Ja eestä hurskaiden
Voi henkens' uhriks' antaa, —
On uros vapaiden.

Kuin koston työtä teit sä,
Niin säilyi henkesi;
Nyt vasta armotyössä
Sun hylkäs' onnesi.
Ei taivas henkeäsi
Maas' eestä vaatinut,
Sen vasta syytöin lapsi
Oit sulta ansainnut.

Nyt seisoo templi rauhan
Avoinna paikalla,
Joss' ammut kerta konnan

Joutsella tarkalla;
 Vaan jossa pojan kannoit
 Sa kuolon kourista,
 Sait, vaikka henkes' annoit,
 Vaan ristin louhista.

Sun työtäs urhollista
 On kiitos kaikuva,
 Ja maasi pelastusta
 Jok' aika kertova;
 Vaan paimen aamuin illoin
 Käy kullan-ruskossa,
 Ja kuolostasi silloin
 Hän laulaa laaksossa.

Syys-laulu.

(Mukailema.)

Syys on tullut,
 Lehti kellastuu,
 Hautahan jo lakastunut
 Kukka kallistuu;
 Kohta sen jo peittää hanki;
 Mutta joille vaan sen henki
 Antoi riemun kesän loistossa,
 Kukoistaa se vielä muistossa.

Kauneus sen
 Hetken kesti vaan;
 Eipä aikaa kukoistuksen
 Ihmis-kukkakaan
 Saanut kestäväistä täällä;
 Hänkin kohta myrskyn säällä
 Surkastuu ja haetaan kaatuupi
 Ja myös vihdoin maaksi maatuupi.

Sä, kuin loit mun
 Maasta maailmaan,
 Suo mun puhtahana ruusun
 Lailla loistamaan!
 Että, kuin on mennyt multa
 Kukoistuksen aika-kulta,
 Jättäisin myös muiston armahan
 Tänne, vaikka vaivun hautahan.

Kanteleeni.

(Thomas Moore.)

Nyt kanteleeni kerta vielä
 Ma kieliäsi viritän
 Ja kanssas ehkä murhekiellä
 Myös veisaamaanki yritän.
 Ei riemu ääntä anna sullen;
 Kuin sulot soitot Sionin
 Kahleissa Israelin ollen,
 Sä soit vaan surusävelin.

Vaan sitten kuin ma viime kerta
 Sun soivan kuulin, rauhakin
 On käynyt meidän maata, merta
 Ja sytyttänyt sieluihin
 Tuon tulen toivon, jonka leimu
 Jo turhaan taas on rau'ennut.
 Vaan sulle, muilla kun oil riemu
 Ei riemun taivas au'ennut.

Ken iloo tehdä taisikahan
 Sun kielilläsi kantele!
 Kun joutsen viihtyy kuolemahan
 Ei iloo leivo laulele.
 Ja vapautta kuinka saisin
 Sun soimaan kannel-kultainen,
 Kun seppeleiskin kaunokaisin
 On milt'ei kahleen kaltainen!

Ah riemua, jos vielä saisin
 Jos hetkenkin vaan huokua,
 Niin mailmalle näyttää voisin
 Kuin herttaisesti kaikua
 Tää armas kanteleeni voipi
 Myös murheensakin ajalla —
 Kuin pakahtunut patsas soipi
 Eikyptin korven sannalla *)

*) Dimidio magicae resonant ubi Memnone chordae.

Iltasella.

(Th. Mooren mukaan.)

Kuink' armas hetki on, kuin illan tullen
 Jo aurinkoinen aaltoon alenee!
 Niin mennyt aika muistuu mieleen mullen
 Ja huokauksin luokseis pakenee.

Kuin katselen tuon valon kulta-kaarta,
 Jon länsirannan laine kuvastaa,
 Sen sätehillä etsiin rauhan saarta
 Mä tahtoisin pois maasta matkustaa.

Nuori Runoilija.

(Th. Moore.)

Runoilija nuori käy sotaan nyt,
 Hän Tuonen jo lähenee rantaa;
 Hän miekall' isäinsä on vyöttäinnyt
 Ja kannelta vielä hän kantaa.
 „Oi runoini maa! jos maailma sun
 Myös hylkäisi — vieläkin koittaa
 Ain' armasta suojella miekkani mun
 Ja kannel sen kunniaa soittaa.“

Runoilija kaatui — kahle hänt' ei
 Nyt ahdistaa — vapaana tahtoi
 Hän kuolla ja kantelen soinnon hän vei,
 Kuin kädellään kielet sen katkoi.
 „Ain' ollos kahlehin saastumaton,
 Sä lemmen ja kunnian kieli!
 Sun soittosi luotu vaan vapaille on,
 Ei niille, joill' orjan on mieli!“

El' unhota hautoja urhoin!

(Thomas Moore.)

El' unhota hautoja urhoin!
 Kuin uljaat henkensä heitti
 Vapauden eestä — ah silloin
 Myös multa toivomme peitti!

Ah, voisimme kuolosta ostaa
 Henget, kuin kulkivat meiltä!
 He konnille voisivat kostaa,
 Meit' ohjata orjien teiltä.

Jos kahleemme voisimme murtaa,
 Jos kohtakin hetkeksi vaan,
 Ei voimaa maatamme sortaa
 Ois maassa, ei taivaassakaan.

On mennyt jo kaikki — ja tulkoon
 Nyt kuuluksi voittajamme —
 Vaan kirottu kunnia olkoon,
 Kuin ahdistaa sielujamme!

On parempi haudassa maata
 Ja kahleiss' uljaana olla,
 Kuin kunniaa surmalla saada
 Ja vapauden kuololla.

Maan jako.

(Schillerin mukaan.)

„Te ihmislapset, tulkaa!“ huusi Luoja,
Maat, meret — kaikki lahjaks' ottakaa! —
Se kusta kunkin elolle on suoja,
Sen saa hän — vaan kuin veljet jakakaa!“

Se silloin, kulla kädet, kohta riensi
Saaliin saantaan — vanhat että nuoret:
Koht' askeleensa maamies ketoon käänsi,
Ampujalle jäivät metsät, vuoret;

Mit' aittaaan mahtui kauppamies sai koota,
Viinoista vei pappi parahimmat,
Vaan kuninkaalla työt' ei ollut muuta,
Kuin ottaa muilta kalut kallihimmat.

Kuin jakaus jo ammoin oli tehty,
Runoilija sai saapuville vasta.
Vaan paikkaa herratont' ei enää nähty,
Jakoa toist' ei ollut toivomista.

Hän tuskissansa riensi sentään vielä
Nyt Luojan luo ja hälle lausui näin:
„Ah, armas Luoja! nyt oon mieron tiellä!
Mä poikais paras osatt' yksin jäin.“

— „Jos unelmien maassa muuta mietit,
 Kuin muill' oil saalis“, Luoja vastasi,
 „On vikais oma — vai miss' aikais vietit?“ —
 „Mä seisoin“, lausui hän, „sun luonasi.“

„Mä katselin sun kasvois kirkkautta,
 Maailmaa siis muistaa en mä tainnut;
 Ja kuunnellessain taivaan sointoisuutta,
 Kutsuais ei korvain kuulla voinut.“

— „Ei antamista nyt oo mitään mulla,
 Jo kaikk' on viety, meret, vuoret, maat,“
 Niin lausui Luoja, „vaan jos tahdot tulla
 Mun taivaasein, sinn' aina tulla saat.“

Ossianin laulu auringolle.

(Lopussa runoelmaa Carhonn).

Arvidsonin ruotsalaisen käännöksen mukaan.

Oi kulkija taivahan tein,
 Kupera kuin urhojen kilpi,
 Kust' on valos ruostumaton,
 Ikunen, oi, paistehes, päivy? —
 Kun kuljet kirkkaussais,
 Tähet tieltäs kaikk' katoaa
 Ja piiloon kalpea kuu
 Pakenee pois pilvihin lännen.
 Ypöyksinä Sä vaellat —
 Ken tohtisikaan toveriksi?
 Korkea kaatuvi tammi,
 Murskaks kalliokin murenee,
 Noustuahan meri taas alenee,
 Vuoroin taivahan kuu katoaa, —
 Sinä yksin voittajana vaellat,
 Kuljet riemuten kirkkaudessa!
 Myrskyss' synkistyy mailma
 Säikähtäin jyrinää, salamoita, —
 Kasvos pilvest' tirkistelee
 Taivasten myrinää myhäellen!

Silmäni, voi! sua nähdä ei saa,
 Taida ei kasvojasi tähystellä!
 Pilvivuoteheltais Itämaissa

Aamuin kuin kohoat hajahiuksin,
 Taikka Lännessä lähenet
 Vavisten pimeät meren portit. —
 Lienetkös vai kaltaisenain,
 Mahtava hetken ja toisena marras? —
 Rientäös riemuten päivönen siis,
 Riemuten vierrös nuoruen voimin.
 Vanhuus synkeä on sulotoin
 Kuni kuun valo kalpeaposken,
 Sitä koska hattarat himmentää,
 Utu harmaja hautoja peittää,
 Pohjanen parkuvi kankarehilla
 Ja vaivoin astuvi matkaaja mies.

Kultain ja miekkain.

(Petöffin mukaan.)

Taivaall' on sija tähden,
 Katolla kyyhkysen,
 Vaan kainalossain kullan
 On sija suloisen.
 Niin kainalossain lepää
 Mun hempuhelmeni,
 Heinässä heiluvassa
 Kuin kaste välkkyvi.

Halata häntä saanko,
 Ja suudellako saan?
 Ei suukkosista suuni
 Oo köyhä, saitakaan!
 Me puhumme — vaan kesken
 Puheemme vaikenee
 Ja sulosuutelohon
 Se kuollen raukenee.

Voi onnen autuuttamme
 Mi säihkyy silmistä!
 Se siitä kirkkahana,
 Heloittaa helmenä. —
 Mut vanha miekkain siitä
 On mielipahoillaan;
 Karsaasti katseleepi
 Se tuota vaarnaltaan.

Mitä karsasteletkaan,
 Sä vanha kumppali?
 Kadehtimaanko, kärrys,
 Jo mieles yltyvi?
 Oi sotaveljyeni,
 Täst'äl' oo milläskään!
 Naisvirkahan ei miehen
 Pitäisi ryhtymään.

Ja eihän sull' oo syytä
 Impeeni suuttua;
 Tunnethan tyttöistäni,
 Eloni hemppua.
 Sa sieluansa tunnet
 Enkelinkaltaista,
 Jonk' ei oo maailmahan
 Luotuna vertaista.

Ja tämän kätein kerran
 Kun vaatii kansani,
 Omin hän kätösinsä
 Sun vyöllein vyöttävi,
 Ja vyöllein vyöttäessä
 Hän lausuu innolla:
 „Nyt elkäät hetkekskänä
 Eroka toisista!“

Joudu, joudu kultani.

Sylihän sydämelleni
 Joudu, joudu kultani!
 Yksin täällä huokailevi
 Ikävissään impesi.

Muinaisia muistelevi
 Armahia aikoja,
 Jolloin rinnallansa kulki
 Kumppalina kultansa.

Läksi armas muille maille,
 Lupas tulla jällehen,
 Käkesi jo kevähäksi
 Suvilintuin parvehen.

Tuli kevät kukkinensa,
 Tuli linnut lauluneen,
 Vaan ei kuulu kullaistani,
 Lemmyistä lempineen.

Sylihän, sydämelleni
 Joudu, lennä lintuni!
 Taikka lemme auringolta
 Kuihtuvi jo kukkasi!

Muoin mullakin

Muoin mullakin sydän sykki,
 Riemu rintoa nosteli,
 Sydän sykki ja silmä suihki,
 Veri kuohuen aaltoili!

Silloin taivahan tanterella
 Tähdet kirkkahat loisteliit,
 Tähdet loisti ja lehvikossa
 Lemmen lintuset lauleliit.

Nyt en tiedä mi mielen muutti,
 Kuka kumma lie saanutkaan,
 Ei nyt tähtyet taivon loista,
 Laula lemmen ei linnutkaan.

Surun pilvi on peittänyttä,
 Taivon tanteren tähtineen,
 Kullan kylmyys on karkoittanna
 Lemmen lintuset lauluneen.

Siit' ei sykkine sydän mulla,
 Siit' ei rintani riemaha,
 Siitä kurja jo huokailenki;
 „Terve tultua kuolema!“

Kun. Taav. Ps. N:o 1.

Ah autuas ken käyskele
 Ei retkii riettahien,
 Ei synnin teitä astele,
 Ei polkui pilkkaajien;
 Vaan aina töillä, kielellään,
 Herraansa kiittää mielellään,
 Häll' onni kumppalina.

Hän on kuin istutettu puu
 Min juurta virrat juottaa,
 Mi kuihtumatta kukoistuu
 Ja hedelmiä tuottaa.
 Hän saalistansa rauhass' syö,
 Vaan jumalattomien työ
 Hajoo kuin tuhka tuuleen.

Ja viimein jumalattomain
 Kuin käypi tuomiossa?
 Ei sijaa katumattomain
 Oo taivaan kartanossa.
 Luo Herran hurskaitten käy tie;
 Vaan jumalattomien vie
 Ikuiseen kadotukseen.

Kun. Taav. ps. 12.

Oi Jumalani, joukkosi
 On sangen pieni maassa,
 Ja harva, Herra, toukosi
 On vainiossa taassa!
 Sanas on sangen halpana;
 Totuuden eessä salpana
 On viekkaus ja valhe!

Nyt jaaritukset joutavat
 On meissä valloillansa,
 Nyt hullut kaikki houraavat
 Ja viettelevät kansaa,
 Nyt kiiltää ulkokullaisuus,
 Nyt rehkiä rikkiviisaus
 Ja syntyy eriseuroi!

Näin lausuvat: „kyll' aikanaan
 Ol' sana Herran hyvä;
 Vaan alkaa tuntuu vanhaltaan
 Eik' ole kylläks' syvä.
 Uus' oppi, usko ottakaam,
 Ja Jumalaks' julistakaam
 Nyt jalo ihmisjärki!“

Kun sanoasi solkkivi
 Näin vihollisten vaino
 Ja pyhiäsi polkevi,
 Oot Herra turva ainoo.

Sä joudut julmat häätämään,
 Ja piinat, kiusat päättämään;
 Siit' ijän ylistämme!

Kuin valkeasta vilkahtaa
 Hopea hohtavaksi,
 Tai kuumeest' ahjon kilkahtaa
 Kuin kulta kirkkaammaksi,
 Niin sanas myöskin vaivoista
 Ja riettahien raivoista
 Vaan yltyy ylemmäksi!

Kun. Taav. ps. 19.

Mailmat ihmetellen ratki,
Taivahatki

Herran julistavat työt;
Päivillensä päivät julki
Teot tulkki,
Öilleen ilmoittavat yöt.

Kussa kaikuu ihmiskieli,
Missä mieli
Sydämissä leimuaa,
Nimi lausutahan Luojan,
Armon suojan
Kiitos ilmoim kohoa.

Avaruudessa ääretöinnä,
Määrätöinnä
Luojan makaa mailma.
Aatoksemme lentimetki
Kerkeimmätki
Aluss' uupuu matkoa.

Niinkuin ylkä kaunis, nuori
Häihin suorii,

Päiväns nousee liemuten
 Tahi voitollen kuin sankar',
 Urho ankar',
 Rientelevi riemuten.

Herra auringon on kirkkaan
 Valovirkaan
 Asettanut voimallaan;
 Madon myös matelevaisen,
 Matalaisen
 Herra kaitsee hoimellaan.

Luojaan laitos muuttumatta,
 Puuttumatta
 Polvet kaikki kestävi;
 Herran lauseet, lupaukset,
 Todistukset
 Ikuisesti täyttyvi.

Käsky Jumalan on jalo
 Silmäin valo,
 Sieluun riemun johtavi.
 Kultoakin kirkkahemmin,
 Loistavammin
 Herran pelko hohtavi.

Usein himot haivuttapi,
 Taivuttapi
 Mua synnin vauloihin;
 Usein tyhmä tietämättä,
 Tahtomatta
 Pahoin puutun pauloihin.

Herra Sun on voima, valta!
 Synnin alta
 Minun kehnon kirvoita!
 Rukouksein kuule Herran!
 Maa kerran
 Taivahassas virvoita!

Kun. Taav. ps. 23.

Kun mua Herra paimentaa,
 Ei multa mitään puutu;
 Hän laitumelle johdattaa,
 Mi milloinkaan ei muutu.
 Ain' nurmet onpi nuorena
 Ja lähde aina tuoreena
 Sanansa laitumella.

Jos kuinki myrsky pauhoaa,
 Tää tyynen' onpi keto;
 Ei rikkomahan rauhoa
 Voi tänne päästä peto.
 Sen paimenemme torjuvi
 Ja hämärässä horjuvi
 Lohduttaa lampaitansa.

Äl' anna Herra haipua
 Mun karjastasi kauvas
 Eik' eksyille taipua,
 Vaan nosta paimensauvas,
 Sill' uhkaellen häristä
 Tai mua lyöden väristä
 Sikskun ma käännyn jälleen.

Ei häpeähän häätyne,
 Ket' armokätes johtaa

Siis päiväni kun päätynee,
 Niin kuljen, Herra, kohta
 Sun kanssa taivaan karsinaan
 Sun luonas aina asumaan
 Ijäisess' autuudessa.

Kun. Taav. ps. 42.

Niinkuin peura janossahan
 Lähtehelle himoaa,
 Sieluni niin tuskassahan
 Herrahansa haluaa;
 Pyrkii luokse Jumalan,
 Eläväisen Jumalan.
 Ah, ah! koska pääsnen kerran
 Kasvoi katsomahan Herran?

Kyyneleet on ruokanani,
 Juomanani päivin, öin.
 Pilkka pistää: „Jumalasi
 Miss' on nyt näkymätöin?“
 Näissä murhemiettehin
 Sydän tulvaa silmihin.
 Jumalan, ah, joukon kanssa
 Milloin pääsen majahansa?

Vaan miks' suret sydän kurja,
 Miksi liehut levotonn?
 Vaikka mailma kaikk' ois nurja,
 Heikon turva Herra on!
 Kasvos kääntää puoleheis,
 Huojennusta huoleheis
 Kerran armons antaa. Siitä
 Ijäti saat Häntä kiittää.

Luojain! niinkuin luodon päällä
 Istun tässä tuskassain,
 Koska meri myrskysäällä
 Riehuin ryntää rantahain!
 Hyrsky kuohuu kauhiast',
 Aallot aivan ankarast'
 Vastahani vyöryy, pauhaa. —
 Herra, Herra suo'os rauhaa!

Sakin kuinkas, kallioni,
 Hädässään mun hylkeät?
 Katso, kurjan kasvohoni
 Vihansuovat sylkevät!
 Sydämeni raukeaa
 Kuullen pilkkaa kauheaa:
 „Kuss' on nyt ken avun tuottaa?
 Herrahasi, hullu luota!“

Vaan miks' suret sydän kurja,
 Miksi liehut levotonn?
 Vaikka mailma kaikk' ois nurja,
 Heikon turva Herra on!
 Toivo, toivo tuskassais!
 Pysy, pysy uskossais!
 Herraan luja luottos liitä; —
 Kerran armostaan saat kiittää!

Kun. Taav. ps. 139.

Herra Sä mun tutkii tiennet,
 Tiedät suuret, tiedät pienet.
 Joko istun, nousen, makaan
 Isän silmä näkee rakkaan.
 Edelt' ajatuksein arvaat,
 Luet hiuksein kaikki karvat.

Tiedät kaikki mutkat mielein!
 Sanat kaikki tunnet kielein!
 Mikin mitä päivä tuopi,
 Jumala sen mulle suopi.
 Kätens armollisen alta
 Mu' ei mikään tempaa valta!

Töitäs kaikki tunnustellen,
 Armoasi ajatellen,
 Ihmehellä täyttyy mielein,
 Ei voi kyllä kiittää kielein;
 Ylety ei ymmärryksin,
 Kykenekkään käsityksin.

Kuhun paennen kasvojasi,
 Mihin, Herra, henkeäsi?
 Taivaasen jos kohoaisin,
 Sinut siellä kohtoaisin!
 Helvettiin jos vajonnenki,
 Siellä läsnä Herran henki!

Jos mun aamurusko veisi,
 Siivin suhautteleisi
 Meren äärimpääntä rantaan, —
 Kätes mua` sielläi kantaa,
 Pivos vahva piteleepi,
 Voimas aina varjeleepi!

Huutanenko: „Pimiä peitä
 Näkemättömäksi teitän’!“
 Herran välttää en voi silmiä,
 Syntin’ saapi Hällen ilmi.
 Valkeana Häll’ on pimjä,
 Päivänä on yökin himjä.

Mielein miettehet siis tutki,
 Sydämeni salatutki
 Himot, Herra, tunnustele,
 Munaskuuni koettele!
 Väärällä jos lienen tiellä;
 Käelläs käännytä mun vielä!

Suomalainen maamme Ruotsalaiselle.

Oi lyö'ös liittohon nyt kätes veikkoin!
 Käet yhdistäin väki voittavi heikkoin!
 Ken meitä voi murtaa,
 Ken Suomea sortaa,
 Kun yhtenä kilpenä seisotahan?

Mun päivytt nouseva paisteli kehtoon,
 Sun pesähäs aurinko nukkui ehtoon;
 Vaan yksiä teitä
 Tok' Jumala meitä
 On käsenyt veljinä kulkemahan.

Sun kalliohos meren murtuvi hyrsky,
 Mun lampeni tyyni ei tuntena myrskyy;
 Mut tuulien tuiske
 Ja kuusien kuiske
 On kumpoai lapsena viihyttänyt.

Sun rantasi Ruotsin lauluja raikkun,
 Mun korpeni Suomen runoja kaikuu;
 Mut yksi on mieli
 Ja kummanki kieli
 Tok' vaan sulo-Suomea yht' ylistää!

Sun kasvoi vainios vehneä, ruista,
 Ma pettuni vuoltelin korpeni puista;
 Mut maan yhen juotti

Tok' verem, mi vuoti
Tään armahan Suomenmaan etehen!

Siis veljeni heittäöm pois viha, vaino!
Tää Suomi tok' kummanki armas on ainoo;
Siit' olkohon riita
Ja kiistamme siitä,
Ken Suomea parhaten rakastanee.

Setämies on laulu

Runoniekkan sydän.

Meri täynnä heliöitä helmii,
 Jotk' ei vois ihastuttaa ihmissilmä,
 Jos myrsky ei, mi pohjaan asti telmä,
 Ne syvyydestä saattais ilmi.

Minä siltä josko juotane
 Nyt hiltä pisara, —
 Se veronimä voolane
 Jo ekkä huomenna
 Siiä juokshanne veikkoset,
 Et tappelassa punaiset
 Ei hoppis veren lähtet
 Tok' onnen aikojant!

Jos hanteen kuuu vaijane,
 Hiis tuota moittikoon!
 Kolt' Tuonen päämme vaijane
 Jo kylmään kinaaloon.
 Siiä lampikämmme veikkoset!
 Siiä suudelkämme aikkoset!
 Kun vielä hanteet läppäset
 Nyt sauta lajasa.

Sotamiesten laulu.

No miehet, miekat naulahan
 Nyt pankaa riippumaan!
 Käs' vasen neidon kaulahan
 Ja malja oikeaan!
 Kun syksyn kukka kerkiä
 On sotamiehen elämä:
 Sen mettä aik' on imeä
 Kun vielä kukoistuu!

Mi siitä josko juotanee
 Nyt liika pisara, —
 Se verenämme vuotanee
 Jo ehkä huomenna.
 Siis juokahamme veikkoset,
 Ett' tappelussa punaiset
 Ei loppuis veren lähteet
 Tok' ennen aikojaan!

Jos huuleen huuli haipunee,
 Hiis tuota moittikoon!
 Koht' Tuonen päämme vaipunee
 Jo kylmään kainaloon.
 Siis lempikäämme veikkoset!
 Siis suudelkaamme siukkoset!
 Kun vielä huulet lämpöset
 Nyt suuta tarjoaa.

Varotus.

Poikani, lemmen purpuraperhoo
Mielin pyytäesäis palavin,
Hellin oi tempaos hyppyisin,
Että ei sen runtau vienoinen verho!

Varoitus tytöille.

Sydän poikien lampena lie,
 Min pintahan tien vene piirtää;
 Vaan tuuli kun venheä siirtää, —
 Taas tietymätönnä on tie!

—

Nyt liika pisara, —
 Se värähtänyt vuotaa
 Ja ohki haaveina,
 Sii joutavaamme vakkooat,
 Ett tappelava punaot
 Ei loppuis veren lähtöot
 Tok' enen aikojaan!

Jos suuteen huul' haipuu,
 Hiiä luota moittiiot!
 Kott' Tapanen pölämme vaipuuot,
 Ja kälästä käläloot.
 Sii tappelikkamme vakkooat!
 Sii suudelikkamme vakkooat!
 Kun vitiä heulet lämpöot
 Nyt suuta tarjoo.

Kaste ja kyynel.

Kukkanen kaunis on kauneinnaan,
 Siinä kun kastehen kiiltävi kyynel.
 Viel' ikävän haluhelmiä täynnä,
 Silm' ilon säihky sulohinnaan.

Laulu Anakreonin tapaan.

Kukka kuihtuvi ihana
Synkeän käsissä syksyn;
Perhon liedon liipottimet
Runneltuupi, raukeaapi
Talven kourissa kovissa.
Nyt on aika armaiseni,
Kukkaiseni, kaunoiseni,
Aika suuta suihkaella,
Hunajata huuliltasi
Imeskellä ahnehesti,
Kun on kerkiän kevähän
Päivyt vielä paistamassa
Aurinko alenematta!

Neidon rukous.

Mikä kultaa kiiltävää rukoelevi,
 Mikä ankaraa anovi valtikasta,
 Viisautta Salomo kuningas suuri
 Pyys' polvillahan.

Mitäpä s rukoellen ma neito-raukka?
 Soisin lähteheks' sydämeini puhtaimmaksi,
 Sulokuvan siihen armaan sulhaseni
 Ain' asumahan.

Suurelle herralle.

Kuin pilvi paksu peittänyt
 Oot meiltä taivahan
 Ja varjon valjun heittänyt,
 Mi synkistävi maan.

Sä maasi hikihelmet joit,
 Siit' oot Sä aittunut!
 Sä veren veljiesi söit,
 Siit' oot niin paisunut.

Mut vihans ukko valkeat
 Kun kerran virittää,
 Sä pilvi synkkä halkeat
 Ja taivas selkiää!

Neuvo.

Pojallensa pilkkasuulle
 Neito närkestyen lausui:
 Mikä turva on Sinussa?
 Olet heinä heiluvainen,
 Kaikkia kumartavainen. —
 Miten luotan ma Sinubun?
 Olet laine läikkyväinen: —
 Lempein aaltohon asetan,
 Pian aalto pettänevi. —
 Miten uskon ma Sinua?
 Olet lieto perhokkainen:
 Kukan kerran suutelevi,
 Muihin sitten lentelevi.

Poika vastas pilkkasuinen:
 Vähä turvoa vesassa,
 Heinäsessä heiluvassa, —
 Ota kanto turvaksesi!
 Vankka tynkkä on tukena,
 Jos ei juuri kaunokainen,
 Musta, paksu ja rypinen.
 Paha aalloilla asua:
 Yhä laine läikkyilevi; —
 Jäähän luottosi aseta;
 Jää ei läiky lainehena,
 Josko kylmiikin kuvetta.

Ei oo perho uskottava,
 Lieto kun lepertelevi; —
 Ota toukka toveriksi!
 Se on aina uskollinen,
 Se ei luotas lennäkänä,
 Josko syöpikin sydämes.

Poika vastasi pikkuksineen:
 Vähä turvon vatsassa,
 Heinässä heinässä, —
 Ota kanto turvaksesi!
 Vainke tykkä on rukous,
 Jos ei juuri kannokainen,
 Musta, paksu ja tyvinen.
 Paha aalloilla aana:
 Yhä laine järkkylövi; —
 Jättäin loottoi aeta;
 Jaa ei järky lainepona,
 Josko kylmäkin lauetta.

Elämän menot.

Nuoruus nopsakenkä tepastellen
 Elon tanssiin rientävi
 Vanhuus sauva käessä hoiperrellen
 Ringist' eri pyrkiävi.

Kova rangaistus.

NETTO:

Hyi poika häijy, sydämen
Kun ryöstit rinnastain!
Sua ilkiöt' en ikinä
Nyt laske linnastain!

Sa olet aartein armainman,
Kalleimman ryöstänyt;
Siit' otan ikiorjaksein
Ma sielus, ruumiis nyt.

Kovasti sormes sitonut
Oon kultapaulahan
Ja kahleheksi kytkenyt
Käsvartein kaulahan.

Muill' leipeä ja vettäkin
Varkaill' on ruokanaan;
Sun rangaistukses julmempi, —
Saat suuteloita vaan.

POIKA:

Oi neiti, rangaistukseni
On aivan armoton

Ja sieluinkin ett' orjana, —
Se kauhe'inta on!

Niin vahvast' olet vanginnut
Mun sieluin, että sois,
Ett' iijät kaikki kestävä
Tää orjuutensa ois.

Yhteen kasvaneet koivat.

Kaks kasvoi koivahaista,
 Kaks vesoi valkeaista
 Yksillä perillään;
 Yhtehen juuret juuttui,
 Yhtehen tyvet puuttui,
 Latvat on erillään.

He niillä huiskiellen,
 He niillä kuiskaellen
 Virkkavat toisilleen:
 Oi kumppalini kulta,
 Kuin tiesit tänne tulta,
 Kuin vierrä vierehein?

Mun emä maahan puotti,
 Sun kevätuuuli tuotti
 Kaukoa siipisin.
 Meist' toinen nyt jos sortuis,
 Jo murehisiin murtuis
 Myös kohta toinenkin!

Nuoruuttaan surija.

Voi aika autuas! minunkin
 Kun silmä päärlynä päilyi,
 Kun minä ruusuna rusotin
 Ja hemppuheinänä häilyin;
 Kun luoksein perhoset lenteli
 Ja viono tuulonen kuiskeli
 Mun korvahain mesihuulin!

Jos oisin silloin ma vaipunut
 Lepohon turpehen alla,
 Ma oisin kukkana karissut
 Min keväinen pani halla,
 Mu' oisit surreet ja itkeneet
 Ja huolivirsiä laulaneet.
 Voi kuolo autuas, armas!

Nyt ompi poskeni vaalennut
 Ja koko muotoni musta;
 Jo mui' on kukkia puhjennut,
 Tulj kuloheinä minusta.
 Mui' ihaellahan, kiitetään;
 Mua poljetaan, mua hyljetään —
 Voi mua neitoa parkaa!

Kultaa odottaessa.

Istun ikävissäni, —
 Kauvan kulta viipyvi, —
 Verkkaan aika vierevi, —
 Riennä, aika riennä!

Joudu linnun lentimin,
 Sotkan siivin sukkelin! —
 Verkkaan vierret kuitenkin, —
 Riennä, aika riennä!

Tullut on jo kultani,
 Lepää kainalossani,
 Mailma kaikk' unohtuvi, —
 Viivy, aika, viivy!

Pohjolan valkenemien.

(Laulettu Porthanin juhlassa Marrask. 9 p:nä 1861.)

Pohjolan pitk' oli yö!
 Kauvan ol' synkkä, Suomeni, kulkus,
 Pimeydessä riemuton polkus,
 Vaikea vaiva ja raskas työ.
 Pitk' oli Pohjolan yö!

Vaan ei yö valoton!
 Tähtyet tuikki välkäytellen;
 Otavanais, Sua tiell' opastellen,
 Loisteli säihkyen sammumaton
 Lempi Juslenion.

Vaan jopa Pohjolaan
 Aurinko aamun riens' rusotellen;
 Valkeni, loistollaan herätellen
 Kalevan urhot kaikk' unestaan,
 Nerosi, oi Porthan!

Pitk' oli Pohjolan yö!
 Vaan pimeää kesäpäivä jo poistaa,
 Sätehin sammumattomin loistaa.
 Pohjolan, kun kesähetkens lyö,
 Päivänä paistaa yö!

Lorelei.

(Heine.)

En tiedä mistähän lienee
 Näin mielein murheinen!
 Sen ehkä tarina tietnee
 Tää vanhanaikuisen. —

Jo vilvas on illan ilma
 Rein tyynenä rientävi,
 Tuon vuoren takoa silmä
 Viel' auringon välkkyvi.

Kas kalliolla neiti
 Tuoss' istui ihana
 Ja hajallehen heitti,
 Hän kultahiuksensa.

Net sukien kummanlaisen
 Hän laulun lauleli;
 Se laulu lumoavainen
 Sydämet vietteli.

Venheessään poika sousti; —
 Het' iskuin palavin
 Tuonn' ylös silmäns nousi,
 Ei katsonut karihin.

Ma luulen kitahansa

Sen poikasen pyörre vei. —

Sen lumouslaulullansa

On tehnyt Lorelei!

Nuoren sotijan ero kodistaan.

Nyt sodan ääni saloissamme soi,
 On rauha rakkain mennyt majoistamme;
 En levon unta siis ma maata voi,
 Kun vihollinen väijyy rajoillamme.

Siis aik' on tullut käydä kodistain
 Ja rakkaus ja rauha jättää teidän;
 En kauhulla mä lähde, armahain!
 Kun teidät nyt mä Herran huomaan heitän.

Sä isäin armas! mielessäis mit' on,
 Sen silmästäis nyt nään mä suruisesta;
 Sä suret, voimas' ett' on voimaton
 Ja jäsenesi jäykät vanhuudesta.

Sä kilvoitella vielä kultaisen
 Maas' eestä soisit, kuollen kunnialla;
 Sen vuoksi sielus' on sun suruinen
 Ja rinta raskas huokaa huolen alla.

Vaan vaikka voimas onkin rauennut
 Ja kukkais kuihtui alla syksyn hallan,
 Niin majastäis ei miehuus paennut
 Viel' oo, sen vannon eessä Kaikkivallan.

Jo lapsukaisna kuulin huuliltas
 Kuink' isille on maa tää kallis ollut;
 Ain' asti siitä mietin: „ah ken sais'
 Elää kuin he“ — se riemu-aik' on tullut.

Ja kultain armas! kuin mä näin nyt nään
 Sun kyyneleissä, hellän hempukkaisen!
 Mä tiedän kuolla eestä maamme tään,
 Ei kallihin, vaan eestä taivahaisen.

Mä riemulla nyt vielä muistelen,
 Kuink' aina murhe multa viihtyi aivan,
 Kun kuulin ääneis ja sun kantelen, —
 Kun harppu Saulilta vei sielun-vaivan.

Kuin kunniasta muinoin kuuntelin,
 Niin rintain aaltoili kuin järven laine;
 Sun näin, niin lempi — kohta huomasin —
 Oil suurempi, kuin kunnia ja maine.

Siis riemulla mä riennän miekkahan!
 Nyt lemmen kylvön elonaik' on mulla;
 En lempee, kunniata saakahan
 Nyt muualla, kuin urhoin vainiolla.

Kannel Taaraan linnassa.

(Thomas Mooren mukaan.)

Se kannel, kuin niin kauvan soi
 Tuon Taaraan linnassa,
 Ei soida suloa nyt voi,
 Äänt' ei sen rinnassa.
 Niin maine muinais-aikojen
 Ja henk' on herjennyt,
 Kuin kunniasta urhojen
 Ei rinnat riehu nyt.

Ei kannel kaikua se saa
 Urosten voitosta,
 Nyt katkeissaan vaan kajahtaa
 Sen kieli kuolosta.
 Niin vaivoin myöskin vapaus
 Nyt tointuu unestaan,
 Vaan kuolon kuin käy huokaus, —
 Sen näät viel' elossaan.

Minne?

Minne siivillänsä mieles lentää
 Yli maita, yli lahdelmoita,
 Kun sa istut loistavaisin silmin
 Lorisevan joen vieressä?

Herkkä pilvi kulkee taivahalla,
 Kah! se lentää, lentää punaiseksi,
 Niinkuin immen omat ruusu-posket.

Tulen varastiko sydämestäs,
 Ruskon ottikohan poskiltasi,
 Että kantaisi ne kaukaiselle,
 Että veisi tiedon armahalle?

Pilvi lentää, edellensä lentää,
 Ilta joutuu pimentojen kanssa,
 Vaan sa istut liikahtamatoinna,
 Pilven tietä silmilläsi seuraat.

Sano, Impi, minne mieli lentää,
 Missä viiptyy? — oisko minun luona?

